

1930 Sb. byla upravena podle postupové skupiny C rakouské služební pragmatiky č. 15/1914 ř. z., třebas měl úplné středoškolské vzdělání.

Jestliže pak žal. úřad za tohoto stavu věci určil pensijní základnu st-lovu podle III. služební třídy, nelze tvrditi, že by postup ten odporoval zákonu. A že by úprava provedená na tomto podkladě podle III. služební třídy a v kterém směru zákonu neodpovídala, to st-l v řízení správním a i ve stížnosti dnešní dále nerelevuje.

Č. 11.255.

Zaměstnanci veřejní: * Ustanovení § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb., že pensijní základna, určená podle části první tohoto nařízení, zvyšuje se u příslušníků pohraniční finanční stráže o hraniční příravek v té výši a potud, pokud jej měli při skončení činné služby, neodporuje zákonu.

(Nález ze dne 2. května 1934 č. 11.817/32.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 10.591/33.

Věc: Josef B. v C. proti ministerstvu financí o úpravu odpočivných platů.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem fin. ředitelství v Opavě z 22. srpna 1912 byl st-l jako titulární respicient finanční stráže přeložen na trvalý odpočinek koncem srpna 1912. Při tom vykazoval pro výměru odpočivných požitků započitatelnou dobu: 1. vojenskou od 1. října 1878 do 16. září 1881 2 roky, 11 měs., 16 d., 2. službu dozorce, naddozorce a titulárního respicienta finanční stráže od 1. ledna 1882 do 31. srpna 1912 30 roků, 8 měs., 3. výhodu podle § 46 předpisů pro finanční stráž z roku 1907 10 roků, celkem 43 roky, 7 měs., 15 d., čili okrouhle 44 roků. Vzhledem k této pro výměru výslužného započitatelné služební době bylo mu výslužné vyměřeno od 1. září 1912 ve výši ročních 2.180 Kč, to jest 100% pensijní základny sestávající ze služného 1.400 Kč, ze starobního služebního příravku 500 Kč a započitatelné části aktivního příravku 240 Kč.

Výměrem téhož úřadu z 9. prosince 1930 bylo st-li od 1. ledna 1930 přiznáno výslužné ročních 13.056 Kč, určené podle zák. č. 70/1930 Sb. a §§ 19, 50 a 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb. ve výši 100% pensijní základny 13.056 Kč, sestávající ze služného II. platové stupnice, stupně 10.

Z tohoto výměru podal st-l odvolání z 27. prosince 1930, kterémuž nevyhovělo min. fin. nař. výnosem.

Proti tomuto rozhodnutí čelí stížnost k nss-u, a to jen potud, pokud nebylo vyhověno žádosti st-lově o zápočet hraničního příravku pohraniční stráže v částce 2.100 Kč do pensijní základny.

Nss uvážil o stížnosti toto:

Žal. úřad zamítl odvolání st-lovo stran přiznání hraničního příravku v částce 2.100 Kč vpočtením do pensijní základny v podstatě proto, že podle § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb. nelze mu příravku toho vpočísti, ježto příravku takového nepobíral v den skončení činné služby vůbec.

A tu namítá stížnost, že podle § 1 odst. 1 zák. č. 70/1930 Sb. platí pro státní zaměstnance uvedené v §§ 1 a 2 plat. zák. č. 103/1926 Sb.

ustanovení §§ 153 až 156, §§ 158 až 160 a §§ 162 až 164 plat. zák. č. 103/1926 Sb. a tudíž zákonná fikce, že státní zaměstnance, kteří vstoupili do výslužby před účinností platového zákona, jest pokládati za zaměstnance, kteří byli v den 24. června 1926 v činné službě. Platí proto na ně ustanovení § 154 plat. zák. č. 103/1926 Sb., kteréž stanoví, že pensijní základnu tvoří služné a přídavky, které jsou výslovně označeny jako započitatelné pro výměru výslužného. Podle § 8, resp. § 16 vl. nař. z 18. října 1923 č. 201 Sb. jsou však u úředníků a podúředníků finanční stráže tak zvané hraniční přídavky výslovně prohlášeny za započitatelné do pensijní základny, a jest tudíž i st-li přídavek ten do pensijní základny podle zák. č. 70/1930 Sb. započísti, ježto vl. nař. č. 201/1923 Sb. platí až dosud, poněvadž předpis ten šem 148 plat. zák. č. 103/1926 Sb. nebyl až do dnes zrušen nebo změněn a nahrazen slíbeným vládním nařízením. Stanoví-li předpis § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb., že u příslušníků pohraniční stráže se připočítává hraniční přídavek jen v té výši a potud, pokud jim příslušel v den skončení činné služby, odporuje předpis tento zákonu č. 70/1930 Sb., a jest neplatným, jelikož vl. nař. může ve smyslu § 55 úst. listiny provést zákon jen v rámci zákona, k jehož provedení jest určeno.

Na to dlužno odpověděti:

Jest sice pravda, že zákon č. 70/1930 Sb. vztáhl ustanovením § 1 odst. 1 na staropensisty, uvedené v §§ 1 a 2 plat. zák. č. 103/1926 Sb., předpisy plat. zák. č. 103/1926 Sb. o odpočivných a zaopatřovacích plattech (část VI.), leč v předpisech těch nelze nalézt podklad pro určení číselné výše pensijní základny pro nové odpočivné platy. Tuto otázku řešil zákon č. 70/1930 Sb. v § 5, v němž přenesl svou normotvornou činnost v příčině určení výše pensijní základny na vládu, stanoviv současně pro obsah dotčených abstraktních norem směrnice dvojího druhu. Určil, že má vláda při vydání norem těch vzíti zřetel ke služebnímu poměru, v němž byl zaměstnanec v den skončení činné služby, to jest v době odchodu do výslužby a vedle toho, že normy ty nemají obsahově přesahovati míru stanovenou převodovými předpisy plat. zák. č. 103/1926 Sb. V tomto druhém směru tvořila tedy převodová ustanovení plat. zák. č. 103/1926 Sb. horní hranici číselného obsahu úpravy ponechané v § 5 zák. č. 70/1930 Sb. vládě. Tím bylo však zákonodárcem jasně vysloveno, že pro zmíněnou úpravu pensijních základen nemají platiti všechna platová ustanovení plat. zák. č. 103/1926 Sb., nýbrž toliko ta, o nichž mluví § 1 odst. 1 zák. č. 70/1930 Sb. a stran horní meze úpravy část převodová, to jest část sedmá tohoto zákona. Bylo proto povinností vlády, aby přihlédla, vydávajíc předpis o pensijních základnách, k této horní hranici převodových ustanovení plat. zák. č. 103/1926 Sb. a podle nich úpravu tu provedla. Ustanovením tím jest pro zřízení a podúředníky předpis § 190 plat. zák. č. 103/1926 Sb., kterýž stanoví, že zřizenci obdrží při převodu do nových platů plat. zákona služné III. platové stupnice, podúředníci služné II. platové stupnice a že rozhodnou pro stanovení výše služného jest započitatelná (započtená) služební doba (§ 197 plat. zák.). O přídavicích a obzvláště hraničním přídavku ve smyslu vl. nař. č. 201/1923 Sb. a § 148 odst. 2 plat. zák. č. 103/1926 Sb. předpis tento nebo jiný předpis převodový zákona platového ne-

mluví. Dovolává-li se proto stížnost k odůvodnění svého stanoviska těchto ustanovení, jest názor její mylným, ježto cit. předpisy nebyly recipovány zákonem č. 70/1930 Sb. a to ani v § 1 odst. 1 ani v § 5.

Jak bylo uvedeno již shora, měla vláda přihlédnouti při vydávání předpisů pro určení pensijních základů státních zaměstnanců uvedených v §§ 1 a 2 zák. č. 70/1930 Sb. vedle převodových předpisů plat. zák. č. 103/1926 Sb., také k služebnímu poměru zaměstnancovu v den skončení činné služby. Zákon neuvádí blíže, co je v jeho smyslu »služebním poměrem«, a sluší proto míti za to, že užívá výrazu toho jako pojmu všeobecně známého a ustáleného. S toho hlediska posuzováno, vyrozumívá se »služebním poměrem státního zaměstnance« nejen ona stránka vzájemných poměrů státu a státního zaměstnance, která se týká práv a povinností zaměstnancových, jež vyplývají z organizace služby té a její povahy, nýbrž celé právní a i hospodářské postavení jeho, jak jest upraveno platným právním řádem. Z tohoto vyplývá, že nelze z pojmu »služební poměr« vylučovati ani materiální stránku jeho. Správnost výkladu toho potvrzuje i úvaha, že hlavní součást převodových ustanovení zákona platového tvoří právě platový prvek a že bylo-li dbáti při vydávání předpisů o pensijní základně platových norem, uložených v převodových ustanoveních zák. č. 103/1926 Sb., jest na snadě závěr, že i druhá směrnice, určující číselný rozsah nových pensijních základů (služební poměr v den skončení činné služby), nechce nechat bez povšimnutí materiální stránku, ba naopak, že s ní počítá. Sluší proto s tohoto hlediska čísti a vykládati ustanovení § 5 zák. č. 70/1930 Sb., pokud stanoví, že má býti provedena úprava pensijních základů »podle služebního poměru zaměstnancova v den skončení činné služby«. Sluší proto »služebním poměrem« vyrozumívati právní a služební postavení, jaké zaujímal ten který zaměstnanec v den skončení činné služby ve všech jeho vztazích, tedy i po stránce platové. Toto služební postavení zaměstnancovo mělo zůstati podle vůle zákonodárcovy nezměněno při nové úpravě pensí a nesmělo tedy vlád. nařízení nic měniti ani na kategorii, hodnosti a postupové skupině, ani bráti zřetel k těm změnám, jež nastaly v personálním zákonodárství v době po odchodu staropensisty do výslužby v té které kategorii zaměstnanecké. Nelze tedy za tohoto stavu věci uznati důvodným názor stížnosti, že mělo vládní nařízení vzíti zřetel k tomu, jaké služební požitky by byl měl člen mužstva pohraniční finanční stráže, kdyby se byl dočkal v činné službě dne 24. června 1926, to jest data plat. zák. č. 103/1926 Sb.

Pro určení pensijní základny z hraničního přídatku neobsahuje zákon č. 70/1930 Sb. vůbec žádných předpisů. Paragraf 154 plat. zák. č. 103/1926 Sb., který jest v § 1 odst. 1 zák. č. 70/1930 citován, stanovil jen, že pensijní základnu tvoří vedle služného přídatku, které jsou výslovně označeny jako započitatelné pro výměru výslužného. Které to přídatky jsou, stanoví právě § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb., jenž praví, že pensijní základna, určená podle ustanovení části první tohoto nařízení, se zvyšuje . . . u příslušníků pohraniční finanční stráže o hraniční přídatek . . . v té výši a potud, pokud jej měli při skončení činné služby. Pensijní základna určená podle části první tohoto vl. nař. jest po rozumu § 19 vl. nař. č. 96/1930 Sb. ona, která se určuje na podkladě služného.

Praví totiž § 19 cit. vl. nař., že pensijní základna se určí zřízencům podle III. plat. stupnice, podúředníkům podle II. plat. stupnice stanovené v § 27 plat. zák. č. 103/1926 Sb. na základě služného, kterého by byli při započitatelné (započtené) služební době (§ 50 vl. nař. č. 96/1930 Sb.) tříletými postupy dosáhli v den skončení činné služby, při čemž odst. 2 § 19 vl. nař. č. 96/1930 Sb. dále určuje, že obdobně sluší postupovati při určení pensijní základny podúředníkům pohraniční finanční stráže, jakož i zřízencům (podúředníkům) bývalé finanční stráže. Odpovědné (zaopatřovací) platy těchto zaměstnanců (pozůstalých po nich) se řídí předpisy platnými pro pragmatikální zřízence (podúředníky) a jejich pozůstalé.

A tu převodová ustanovení plat. zák. č. 103/1926 Sb. mají na zřeteli, pokud zřízenců a podúředníků se týká, pouze stanovení služného a lze tudíž podle nich toliko určit horní mez nové pensijní základny prýstící ze služného, nelze však pensijní základnu zjistiti co do přídavků do ní započitatelných. Z toho nutno usuzovati, že zák. č. 70/1930 Sb. nemíní měniti dosavadní ustanovení, která platila ve příčině hraničního přídavku v době skončení činné služby toho kterého příslušníka mužstva pohraniční finanční stráže či bývalé finanční stráže jakožto staropensistů. A ježto vládě nebylo v § 5 zák. č. 70/1930 Sb. uloženo, aby stanovila předpisy pro určení pensijní základny staropensisty pokud se týká všech složek pensijní základny podle sazeb plat. zák. č. 103/1926 Sb. a obzvláště § 148 odst. 2, pokud se týká podle vlád. nař. č. 201/1923 Sb., nýbrž jen, že nesmějí tyto sazby meze převodových předpisů překročiti, nelze shledati, že by ustanovení § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb., jímž vláda stanovila, že »pensijní základna určená podle části první tohoto nařízení se zvyšuje u příslušníků pohraniční finanční stráže o hraniční přídavek . . . v té výši a potud, pokud jej měli v den skončení činné služby«, odporovalo některému zákonu a obzvláště zák. č. 70/1930 Sb.

Shrnuv tyto vývody, dospívá nss k právnímu názoru, že ustanovení § 51 vl. nař. č. 96/1930 Sb., že pensijní základna, určená podle ustanovení části první tohoto nařízení, se zvyšuje u příslušníků pohraniční finanční stráže o hraniční přídavek v té výši a potud, pokud jej měli při skončení činné služby, neodporuje zákonu. A ježto není sporné, že stl v den skončení své činné služby, to jest dne 31. srpna 1912, nepobíral žádného hraničního přídavku vůbec, nelze důvodně tvrditi, že by postup žal. úřadu, kterýž mu přídavek ten nepřiznal, odporoval zákonu.

Č. 11.256.

Zaměstnanci veřejní: * Jde-li o určení nové pensijní základny podle zák. č. 70/1930 Sb. u bývalého uherského státního úředníka (lesního), není doba, odsloužená před vstupem do uherské státní služby ve službě župní, dobou započitatelnou nebo započtenou ve smyslu § 50 vl. nař. č. 96/1930 Sb., nebyla-li doba ta zvláštním aktem započtena pro postup do vyšších požitků ve služebním poměru, v němž se zaměstnanec nalézal v den skončení činné služby.

(Nález ze dne 2. května 1934 č. 12.557/32.)